

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको वन सेवा, बोटानी समूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, असिस्टेन्ट बोटानिष्ट वा सो सरह पदको
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम र परीक्षा योजना
पाठ्यक्रमको रूपरेखा: यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ।

परीक्षाको चरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
प्रथम चरण	लिखित परीक्षा (Written Examination)	२००
अन्तिम चरण	कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०
	अन्तर्वार्ता (Interview)	३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण: लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क: २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्याxअङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन (General awareness & Public management)	१००	४०	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२०x२=४०	४५ मिनेट
	सेवा सम्बन्धी ज्ञान (Service Based knowledge)					३०x२=६०	
द्वितीय	प्राविधिक विषय (Technical Subject)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर लामो उत्तर	१२x५=६० ४x१०=४०	२ घण्टा १५ मिनेट

२. अन्तिम चरण: कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ४०

पत्र/विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	मौखिक (Oral)

द्रष्टव्य:

- यस पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरण र अन्तिम चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ।
- प्रश्नपत्रको भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी वा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- परीक्षाको भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- खुला र समावेशी समूहको एउटै प्रश्नपत्रबाट परीक्षा सञ्चालन हुनेछ।

५. प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ। दुवैपत्रको परीक्षा एकैदिनमा वा छुट्टाछुट्टै दिनमा लिन सकिनेछ।
६. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन।
७. बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू हुने परीक्षामा मोबाईल फोन, स्मार्ट वाच, क्याल्कुलेटर जस्ता सामग्रीहरू प्रयोग गर्न पाइने छैन।
८. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ।
९. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ।
१०. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक भाग/खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक भाग/खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही भाग/खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
११. यस पाठ्यक्रम अनुसारका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगावै संशोधन भई कायम रहेका विषयवस्तुलाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
१२. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
१३. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाको प्राप्ताङ्क र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको प्राप्ताङ्कको आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
१४. यस भन्दा अगाडि लागू गरिएको माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
१५. पाठ्यक्रम लागू हुने मिति: २०८१।१०।२९

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको वन सेवा, बोटानी समूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, असिस्टेन्ट बोटानिष्ट वा सो सरह पदको
खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I): सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी ज्ञान

भाग (Part I):

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन

(General awareness & Public management)

Section -A

(१० प्रश्न × २ अङ्क = २० अङ्क)

१. सामान्य ज्ञान (General Awareness)

- १.१. नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
- १.२. कर्णाली प्रदेशको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- १.३. कर्णाली प्रदेशको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
- १.४. मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू
- १.५. जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण प्रदूषण, जलवायु परिवर्तन र जनसङ्ख्या व्यवस्थापन
- १.६. नेपालको संविधान (भाग १ देखि भाग ५ सम्म र अनुसूचीहरू)
- १.७. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको शासन व्यवस्था सम्बन्धी जानकारी
- १.८. संयुक्त राष्ट्र संघ, सार्क, बिमस्टेक सम्बन्धी जानकारी
- १.९. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्वका समसामयिक गतिविधिहरू

Section –B

(१० प्रश्न×२ अङ्क= २० अङ्क)

२. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public management)

- २.१. कार्यालय व्यवस्थापन
 - २.१.१ कार्यालय: परिचय, महत्त्व, कार्य र प्रकार
 - २.१.२ सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरू
 - २.१.३ कार्यालय स्रोत साधन: परिचय र प्रकार
 - २.१.४ कार्यालयमा सञ्चारको महत्त्व, किसिम र साधन
 - २.१.५ कार्यालय कार्यविधि: पत्र व्यवहार, दर्ता र चलानी, फाइलिङ, परिपत्र, तोक आदेश, टिप्पणी लेखन
 - २.१.६ अभिलेख व्यवस्थापन
- २.२. प्रदेश निजामती सेवा ऐनमा भएका व्यवस्थाहरू
 - २.२.१ निजामती सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू
 - २.२.२ कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, बढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
 - २.२.३ कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने आचरण, नैतिक दायित्व र कर्तव्यहरू
- २.३. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरू
- २.४. मानव अधिकार, सुशासन र सूचनाको हक सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- २.५. सार्वजनिक वडापत्र
- २.६. कानूनी शासन र कर्मचारीतन्त्र

भाग (Part II):

सेवा सम्बन्धी ज्ञान (Service Based knowledge) (३० प्रश्न × २ अङ्क = ६० अङ्क)

1. Structure and Physiology

- 1.1. The cell: Fine structure of the plant cell (Plasma membrane, Chloroplast, mitochondria, endoplasmic reticulum and nucleus)
- 1.2. The Tissue: Classification of tissues, internal structure of dicot and monocot root, stem and leaf.
- 1.3. Diffusion, Osmosis, water and mineral Transportation, Mechanism of stomatal opening and closing.
- 1.4. Translocation and food storage: translocation pathway, Mechanism of translocation, food storage in seeds and vegetative organs.
- 1.5. Photosynthesis: Importance of photosynthesis, Photosynthetic pigments, Mechanism of photosynthesis, Carbon dioxide assimilation, stages in photosynthesis, the light and dark reaction, Factors affecting the rate of photosynthesis, Limiting factors.
- 1.6. Respiration: Adenosine triphosphate, Respiratory Quotient, and Mechanism of respiration, factors affecting rate of respiration.
- 1.7. Growth: germination of seeds and dormancy, site of growth, phase of growth, measurement of growth, factors affecting growth and growth hormones.
- 1.8. Response: Tropic and mastic movement in plants, the physiology of flowering, photoperiodism and vernalization

2. Diversity of Plant

- 2.1. Principles of classification artificial, natural and phylogenetic systems of classification, binomial nomenclature, outline classification of the plant kingdom. Study of the characteristics of the following families of the plant kingdom cruciferae malvaceae, papilionaceae, compositae and solanaceae.
- 2.2. Virus: Characteristics, structure and life cycle of viruses with special reference of bacteriophage.
- 2.3. Bacteria: Characteristics, shape of bacteria, classification of bacteria, nutrition, respiration and reproduction of bacteria, importance of bacteria.
- 2.4. Algae: Structure and life cycle with special reference to spirogyra.
- 2.5. Fungi :
 - 2.5.1. Yeast: structure, significance of life cycle, alcoholic fermentation.
 - 2.5.2. Rhizopus nigricans: structure and life cycle
- 2.6. Bryophyta : Funaria (Morphology, significance of life cycle with special reference to alternation of generation)
- 2.7. Pteridophyta: Dryopteris and Selaginella (Morphology, significance of life cycle with special reference to alternation of generation).
- 2.8. Gymnosperm: Pinus - Structure, significance of life cycle

3. General

- 3.1. Types of Vegetation in Nepal.
- 3.2. Medicinal and aromatic plants of Nepal with reference to:
 - 3.2.1 Jatamansi (Nardostachys grandiflora)
 - 3.2.2 Sarpagandha (Rauwolfia serpentina)

- 3.2.3 Sugandh kokila (*Cinnamomum glaucasens*)
- 3.2.4 Lemon grass (*Cymbopogon flexousces*)
- 3.2.5 Citronella (*Cymbopogon winterianus*)
- 3.3. Common Orchids of Karnali province
- 3.4. Common Orchids of Nepal
- 3.5. Common Ornamental plants of Nepal
- 4. Laboratory and field techniques used in taxonomical, cytological, anatomical, physiological and ecological studies

प्रथम पत्रको Part II सेवा सम्बन्धी ज्ञान (Service Based knowledge) विषयका एकाईहरूबाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ।

Unit	1	2	3	4
Objective Questions	9	9	8	4

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको वन सेवा, बोटानी समूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, असिस्टेन्ट बोटानिष्ट वा सो
सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम र परीक्षा योजना
द्वितीयपत्र: प्राविधिक विषय (Technical Subject)

(Section –A)

50 Marks

1. Structure and Physiology

- 1.1. The cell: Fine structure of the plant cell (Plasma membrane, Chloroplast, mitochondria, endoplasmic reticulum and nucleus)
 - 1.2. The Tissue: Classification of tissues, internal structure of dicot and monocot root, stem and leaf.
 - 1.3. Diffusion, Osmosis, water and mineral Transportation, Mechanism of stomatal opening and closing.
 - 1.4. Translocation and food storage: translocation pathway, Mechanism of translocation, food storage in seeds and vegetative organs.
 - 1.5. Photosynthesis: Importance of photosynthesis, Photosynthetic pigments, Mechanism of photosynthesis, Carbon dioxide assimilation, stages in photosynthesis, the light and dark reaction, Factors affecting the rate of photosynthesis, Limiting factors.
 - 1.6. Respiration: Adenosine triphosphate, Respiratory Quotient, and Mechanism of respiration, factors affecting rate of respiration.
 - 1.7. Growth: germination of seeds and dormancy, site of growth, phase of growth, measurement of growth, factors affecting growth and growth hormones.
 - 1.8. Response: Tropic and mastic movement in plants, the physiology of flowering, photoperiodism and vernalization
2. Laboratory and field techniques used in taxonomical, cytological, anatomical, physiological and ecological studies

(Section-B)

50 Marks

3. Diversity of Plant

- 3.1. Principles of classification artificial, natural and phylogenetic systems of classification, binomial nomenclature, outline classification of the plant kingdom. Study of the characteristics of the following families of the plant kingdom cruciferae malvaceae, papilionaceae, compositae and solanaceae.
- 3.2. Virus: Characteristics, structure and life cycle of viruses with special reference of bacteriophage.
- 3.3. Bacteria: Characteristics, shape of bacteria, classification of bacteria, nutrition, respiration and reproduction of bacteria, importance of bacteria.
- 3.4. Algae: Structure and life cycle with special reference to spirogyra.
- 3.5. Fungi :
 - 3.5.1. Yeast: structure, significance of life cycle, alcoholic fermentation.
 - 3.5.2. Rhizopus nigricans: structure and life cycle

- 3.6. Bryophyta : Funaria (Morphology, significance of life cycle with special reference to alternation of generation)
- 3.7. Pteridophyta: Dryopteris and Selaginella (Morphology, significance of life cycle with special reference to alternation of generation).
- 3.8. Gymnosperm: Pinus - Structure, significance of life cycle
4. General
 - 4.1. Types of Vegetation in Nepal.
 - 4.2. Medicinal and aromatic plants of Nepal with reference to:
 - 4.2.1. Jatamansi (*Nardostachys grandiflora*)
 - 4.2.2. Sarpagandha (*Rauwolfia serpentina*)
 - 4.2.3. Sugandh kokila (*Cinnamomum glauucasens*)
 - 4.2.4. Lemon grass (*Cymbopogon flexousces*)
 - 4.2.5. Citronella (*Cymbopogon winterianus*)
 - 4.3. Common Orchids of Karnali province
 - 4.4. Common Orchids of Nepal
 - 4.5. Common Ornamental plants of Nepal
5. Policy, Acts and Regulation
 - 5.1. Karnali Province Forest Act, 2078 and regulations, 2080
 - 5.2. Karnali Province Civil Service Act, 2080 and Regulations, 2080 (Code of conduct, Leave and punishment)
 - 5.3. Environment protection Act, 2077 and Regulation, 2077 of Karnali province
 - 5.4. Prevention of Corruption Act, 2059 (Chapter 2)

द्वितीयपत्रको प्रश्न तालिका

द्वितीयपत्रको एकाईहरूबाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

Section	A-50		B-50		
Unit	1	2	3	4	5
Short Questions	5	1	2	2	2
Long Questions	1	1	1	1	-

२. कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

विषय: कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शीर्षक	अङ्क	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	Nepali Typing	२ अङ्क	५ मिनेट
		English Typing	२ अङ्क	५ मिनेट
		Ms word	२ अङ्क	१० मिनेट
		Electronic Spreadsheet	२ अङ्क	
		Presentation System	१ अङ्क	
		Windows basic, Email and Internet	१ अङ्क	
जम्मा			१० अङ्क	२० मिनेट

Contents

- Ms word (0.5×2=1 Marks and 1×1=1 Mark)
 - Creating, saving and opening documents
 - Typing in Nepali and English
 - Text formatting (Font, Size, Color, Underline, Italic, Bold, etc.) and paragraph formatting (alignment, indentation, spacing)
 - Inserting Header, Footer, Page Number, Table, Pictures, Shapes, Hyperlink, Bookmark, Text Box and Symbol
 - Page Formatting
 - Security Techniques of Document
 - Mail merge
- Electronic Spreadsheet (0.5×2=1 Marks and 1×1=1 Mark)
 - Organization of Electronic Spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
 - Creating, Opening and Saving Work Book
 - Editing, Copying, Moving, Deleting Cell Contents
 - Formatting Cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number, Protection, Margins and text wrap)
 - Formatting Rows, Column and Sheets
 - Using Formula with Relative and Absolute Cell Reference
 - Using Basic Functions (SUM, MAX, MIN, AVERAGE)
- Presentation System (0.5×2=1 Marks)
 - Introduction to presentation application
 - Creating, Opening & Saving Slides
 - Formatting Slides, Slide design, Inserting header & footer
 - Slide Show, hyper link
 - Animation
 - Inserting Built-in picture, Picture, Table, Chart, Graphs, and Organization Chart etc.
- Windows basic, Email and Internet (0.5×2=1 Marks)
 - Introduction to Graphical User Interface
 - Starting and shutting down Windows
 - Basic Windows elements: Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin etc.
 - Concept of file, folder, menu, toolbar
 - Searching files and folders
 - Internet browsing & searching content in the web
 - Creating Email ID, Using email and mail client tools

अंग्रेजी र नेपाली Typing Skill Test को लागि निर्देशन

१. नेपाली typing skill test को लागि १५० शब्दको एउटा text दिइनेछ र देहाय अनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ।

शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट (Correct words/minute)	पाउने अङ्क
४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	० अङ्क
४ वा सो भन्दा बढी र ७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.२५ अङ्क
७ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.५० अङ्क
१० वा सो भन्दा बढी र १३ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.७५ अङ्क
१३ वा सो भन्दा बढी र १६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.०० अङ्क
१६ वा सो भन्दा बढी र १९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.२५ अङ्क
१९ वा सो भन्दा बढी र २२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.५० अङ्क
२२ वा सो भन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.७५ अङ्क
२५ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	२.०० अङ्क

२. English typing skill test को लागि २०० शब्दको एउटा text दिइनेछ र देहाय अनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ।

शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट (Correct words/minute)	पाउने अङ्क
४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	० अङ्क
४ वा सो भन्दा बढी र ८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.२५ अङ्क
८ वा सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.५० अङ्क
१२ वा सो भन्दा बढी र १६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.७५ अङ्क
१६ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.०० अङ्क
२० वा सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.२५ अङ्क
२४ वा सो भन्दा बढी र २८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.५० अङ्क
२८ वा सो भन्दा बढी र ३२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.७५ अङ्क
३२ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	२.०० अङ्क

३. नेपालीमा दिइएको text लाई अनिवार्य रूपमा युनिकोड (रोमानाइज्ड वा ट्रेडिसनल) मा टाइप गर्नुपर्नेछ।
४. अंग्रेजी र नेपाली typing मा दिइएको text लाई आधारमानी टाइप गरेको text सँग भिडार्ई परीक्षण गरिनेछ। दिइएको अंग्रेजी वा नेपाली text मा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो text मा punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिनेछैन। तत्पश्चात, निम्न formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट (correct words/minute) निकालिनेछ।

Formula: शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट (Correct words/minute) =
$$\frac{(\text{Total words typed} - \text{Wrong words})}{5}$$